

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senat

LEGE **PRIVIND REGIMUL MORMINTELOR, CIMITIRELOR ȘI** **OPERELOR COMEMORATIVE DE RĂZBOI ȘI** **ÎNFIINȚAREA SOCIETĂȚII NAȚIONALE PENTRU** **CINSTIREA EROILOR**

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

CAPITOLUL I – Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor

ART. 1 – Prin prezenta lege se înființează Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor. Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor se constituie ca o instituție publică, apolitică, având personalitate juridică, fără scop lucrativ, cu filiale în întreaga țară și cu sediul central la București.

ART. 2 – La îndeplinirea obiectivelor societății participă: Parlamentul, Guvernul României, cultele religioase, prefecturile, Consiliile Județene, primăriile și Consiliile Locale, armata, jandarmeria, partidele politice, asociații și uniuni politice și apolitice precum și alte instituții nenominalizate.

ART. 3 – Pentru înfăptuirea scopului său societatea are următoarele atribuții:

- a) identificarea tuturor mormintelor de eroi situate pe teritoriul român, îngrijirea, conservarea și restaurarea lor;
- b) atragerea în Societate a tuturor cetățenilor români sau de altă cetățenie, din țară sau din afara țării, care doresc să sprijine moral și material Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor;
- c) gruparea mormintelor de eroi în grupuri funerare, cimitire, mausolee, cripte comune etc., pentru o mai bună îngrijire și păstrare;
- d) amenajarea și construirea altor obiective, menite a cinsti memoria celor căzuți pentru înălțarea și întregirea neamului, pentru păstrarea ființei naționale;
- e) organizarea de serbări, comemorări și ceremonii cu onoruri naționale, religioase și militare;
- f) înaintarea de propuneri către organele de drept privind acordarea numelor de eroi localităților, străzilor, piețelor, instituțiilor, unităților militare, navelor;
- g) cultivarea în rândul opiniei publice a respectului pentru amintirea celor ce s-au jertfit pentru România de-a lungul istoriei sale – prin publicații, conferințe, acțiuni, insigne, embleme;
- h) atragerea de sponsori și strângerea de fonduri, altele decât cele de la Bugetul Statului, pentru realizarea scopurilor Societății;
- i) colaborarea cu alte societăți și asociații similare din străinătate, cu ambasadele și consulatele străine care au eroi și monumente pe teritoriul României sau dețin cimitire și monumente de eroi români pe teritoriul lor;
- j) gestionarea patrimoniului Societății;

ART. 4 – Pentru preluarea patrimoniului existent de către Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor se vor constitui comisii de inventariere, evaluare, normare, apreciere și detalieri la nivelul fiecărui Consiliu Județean, în care vor fi cuprinse persoane cu atribuții și calificarea necesară (arhitecți, ingineri constructori, juriști, economiști, cadre militare, alți specialiști) care vor întocmi și finaliza actele necesare.

ART. 5 – Organizarea Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor va fi efectuată în termen de trei luni de la publicarea legii iar inventarierea și preluarea patrimoniului se vor definitiva în termen de șase luni de la constituirea structurii organizatorice a Societății.

ART. 6 – Consiliul Național de Conducere al Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor este format din:

a) Membri de drept:

- Președintele României – președinte de onoare;
- Ministrul Apărării Naționale – președintele Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor;
- Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române;
- Conducătorii cultelor recunoscute oficial;
- Ministrul de Interne;
- Ministrul Culturii și Cultelor;
- Ministerul Educației Naționale;
- Ministrul Finanțelor Publice;
- Directorul Serviciului Român de Informații;
- Șeful Marelui Stat Major;
- Șefii armelor;
- Inspectorul General al Poliției Române;
- Rectorul Universității din București;
- Directorul Muzeului Național de Istorie;
- Directorul Muzeului Militar Central;
- Președintele Asociației Naționale a Veteranilor de Război;
- Președintele Uniunii Naționale a Cadrelor Militare în rezervă și în retragere.

b) Membri eligibili:

- Șapte generali sau ofițeri superiori, veterani de război sau cadre militare în rezervă sau retragere;
- Un istoric, profesor universitar;
- Un arhitect , profesor universitar;

ART. 7: Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor va avea Consilii de Conducere în fiecare județ al țării. Consiliul de Conducere la nivel județean se va compune din:

a) Membri de drept:

- Generalul sau ofițerul superior în activitate cu gradul cel mai înalt – președintele Consiliului de Conducere județean;
- Prefectul – președinte de onoare al Consiliului de Conducere județean;
- Președintele Consiliului Județean;
- Primarul municipiului reședință de județ;
- Cel mai înalt ierarh al Bisericii Ortodoxe Române;
- Cei mai înalți reprezentanți ai cultelor recunoscute oficial;

- Șeful Direcției județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național;
- Inspectorul General al Inspectoratului Județean de Învățământ;
- Comandanții unităților militare din județ;
- Inspectorul șef al Inspectoratului Județean de Poliție;

b) Membri eligibili:

- Cinci veterani de război sau cadre militare în rezervă sau în retragere;
- Un istoric, profesor universitar sau profesor gradul I, în cazul în care nu există Universitate în județ;
- Un arhitect , profesor universitar sau profesor gradul I, în cazul în care nu există Universitate în județ;

ART. 8 – Structura organizatorică, condițiile în care își desfășoară activitatea, precum și modul de primire a membrilor în Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor se vor stabili prin statut.

Statutul Societății, elaborat de către Ministerul Apărării Naționale în colaborare cu Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor, va fi prezentat Guvernului în termen de 30 de zile de la data publicării acestei legi și va fi aprobat de acesta în ședință ordinară.

ART. 9 – Toate funcțiile salarizate ale Societății se vor nominaliza în organigramele Guvernului, respectiv de prefecturi și Consiliile Locale, salarizarea asigurându-se de către aceste instituții.

ART. 10 – Societatea are emblemă proprie, insignă și ștampilă cu efigie proprie, unică.

CAPITOLUL II – **Finanțare, facilități**

ART. 11 - Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor se finanțează de la Bugetul de Stat, bugetele locale și prin sponsorizări.

În acest scop, în Bugetul de Stat și în bugetele locale se vor prevedea fonduri pentru subvenționarea Societății.

ART. 12 – Paza obiectivelor pendinte Societății se execută de către Corpul Gardienilor Publici, poliție, jandarmerie și armata la cererea Societății.

ART. 13 – Actele de procedură juridică sau notarială, vânzări – cumpărări, convenții, donații, legate etc., sunt scutite de taxe și impozite.

ART. 14 – Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor este scutită de taxe și impozite către stat.

ART. 15 – Societatea va duce la îndeplinire lucrările încredințate cu sprijinul Ministerului Apărării Naționale și al Ministerului de Interne (transport, mână de lucru, materiale etc.) sau prin angajarea de societăți comerciale și persoane fizice.

ART. 16 – Sediile cancelariilor și comitetelor locale se vor asigura gratuit de către Consiliile Locale.

ART. 17 – Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor poate fi sponsorizată atât de persoane fizice cât și de persoane juridice.

CAPITOLUL III – Eroii și mormintele de eroi

ART. 18 – Sunt eroi toți ostașii, fără deosebire de sex, apartenență politică, origine etnică sau religie – căzuți în luptă sau pe timpul și din cauza Războiului pentru Independența României, celor două războaie mondiale, Revoluției din Decembrie 1989 sau la datorie pe timp de pace.

ART. 19 – Mormintele tuturor eroilor căzuți și înhumați pe teritoriul român, precum și ale eroilor români căzuți și înhumați pe teritoriu străin sunt “morminte de eroi”. Mai multe morminte la un loc formează “grupuri funerare de eroi” sau “cimitire de eroi”.

ART. 20 – Sunt asimilate mormintelor de eroi și:

- a) mormintele cercetașilor, surorilor de caritate, oricăror persoane civile care au îndeplinit un serviciu comandat, la oricare din formațiunile armatei sau puse la dispoziția acestora și a trupelor Ministerului de Interne;
- b) mormintele celor căzuți pentru victoria sau pe timpul și din cauza Revoluției din Decembrie 1989;
- c) mormintele oricăror cetățeni care au căzut punându-se benevol în serviciul patriei.

ART. 21 – Mormintele ostașilor supuși ai fostelor state beligerante – amice și inamice – situate pe teritoriul român se vor bucura de același regim ca și mormintele naționale, sub condiția reciprocității.

Sunt asimilate acestora și mormintele prizonierilor și internaților civili de război ai acelor state.

ART. 22 – Pentru o mai buna îngrijire și păstrare, mormintele de eroi se pot grupa în cimitire, grupuri funerare, mausolee sau cripte comune.

ART. 23 – Toate mormintele de eroi situate pe teritoriu român sunt considerate monumente publice, fie că se găsesc izolate fie că sunt grupate, și sunt ocrotite de lege. Aceste monumente nu intră sub incidența Legii nr. 422/2001 pentru protejarea monumentelor istorice.

ART. 24 – Edificiile (morminte, osuare, cruci, troițe, plăci comemorative, capele militare) sau orice alte construcții sau lucrări care s-au înfăptuit sau se vor înfăptui pentru comemorarea celor căzuți în Războiul pentru Independența României, cele două războaie mondiale și în Revoluția din Decembrie 1989 sunt considerate monumente publice, fie că se găsesc izolate fie că sunt grupate, și sunt ocrotite de lege. Aceste monumente nu intră sub incidența Legii nr. 422/2001 pentru protejarea monumentelor istorice.

ART. 25 – Opera de îngrijire, înfrumusețare și păstrare a mormintelor de eroi și a celorlalte edificii are un caracter perpetuu și se stabilește în grija Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor, la care trebuie să-și aducă contribuția efectivă administrația locală, școlile, armata, trupele Ministerului de Interne, Biserica.

ART. 26 – Mormintele de eroi grupate în cimitire de eroi sau grupuri funerare nu pot fi strămutate sau desființate fără avizul Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor, sub sancțiunile prevăzute în Capitolul VI al prezentei legi.

ART. 27 – Avizul pentru strămutare se va da:

- a) dintr-un județ în altul sau în afara granițelor țării – de către conducerea Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor;
- b) în cadrul județului, dintr-o localitate în alta – de către conducerea filialei județene a Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor;

- c) în cadrul localităților – de către conducerea filialei locale a Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor.

ART. 28 – Avizul se va da la cererea familiilor, în situația în care se dorește strămutarea în cavouri familiale, sau la cererea unor instituții ori filiale ale Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor în vederea completării, amenajării altor cimitire, grupuri funerare etc., cu condiția amenajării corespunzătoare a locurilor unde se face strămutarea.

ART. 29 – Ridicarea oricăror opere comemorative de război pentru glorificarea eroilor și eroismului se va face cu avizul Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor și aprobarea serviciilor de specialitate ale Consiliilor Locale.

ART. 30 – Ridicarea operelor comemorative străine pe teritoriul României se va face cu aprobarea Guvernului și avizul Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor.

ART. 31 – În capitala României se păstrează Mormântul Eroului Necunoscut, care constituie pilda nemuritoare a virtuților ostășești ale poporului român.

CAPITOLUL IV – Comemorarea eroilor căzuți

ART. 32 – Comemorarea eroilor căzuți în război se va face în fiecare an în ziua “ÎNĂLȚĂRII DOMNULUI”, care este decretată Sărbătoare Națională sub denumirea “ZIUA EROILOR”.

ART. 33 – ZIUA EROILOR se va sărbători în tot cuprinsul țării prin organizarea de:

- Te-Deum-uri;
- Procesiuni și serbări;
- Ceremonii militare cu depuneri de coroane de flori și defilări la Mormântul Eroului Necunoscut, la cimitirele și mormintele de eroi.

La aceste manifestări vor participa autoritățile centrale și locale, armata, Ministerul de Interne, școlile, Biserica, partidele politice, Asociația Națională a Veteranilor de Război și Uniunea Națională a Cadrelor Militare în rezervă și în retragere.

ART. 34 – Programul festivităților naționale se aprobă de către Guvernul României, conform propunerii Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor. Programul festivităților locale se aprobă de către autoritățile administrației publice locale, conform propunerilor filialelor locale ale Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor.

ART. 35 – Pentru cinstirea celor căzuți și comemorarea actelor de eroism național, prin grija Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor se vor construi monumente și plăci comemorative în toate localitățile țării, stimulându-se în acest scop inițiativa locală și particulară.

ART.36 – În fiecare localitate, la primărie, se va întocmi o “Carte de Aur” în care se vor înscrie:

- a) numele tuturor ostașilor căzuți pe front, care s-au născut sau au locuit în localitatea respectivă;
- b) numele tuturor cetățenilor care au căzut din cauza violențelor comise de inamic, ei fiind în exercițiul funcțiilor sau făcându-și datoria de cetățeni către țară;
- c) numele tuturor invalizilor și veteranilor de război care s-au născut sau au locuit în acea localitate, indiferent dacă au decedat sau mai sunt în viață;
- d) numele tuturor eroilor căzuți în Revoluția din Decembrie 1989 – născuți sau căzuți pe teritoriul localității respective.

“Cartea de Aur” va fi păstrată la loc de cinste în primăria localității și va fi la dispoziția locuitorilor.

Norma de păstrare și formatul se fixează de către Societatea Națională pentru Cinstirea Eroilor.

Pentru românii căzuți în străinătate, “Cartea de Aur” se păstrează la ambasadele sau consulatele române.

CAPITOLUL V – Suprafețele de teren necesare mormintelor de eroi și lucrărilor comemorative

ART. 37 – Toate suprafețele de teren pe care sunt amplasate în prezent morminte, grupuri funerare, osuare, mausolee, cimitire de eroi sau lucrări comemorative, ridicate pentru cinstirea celor căzuți și a eroismului național, vor fi trecute în administrarea Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor.

ART. 38 – Pentru realizarea de noi cimitire, grupuri funerare, mausolee, osuare, cripte comune și morminte, Consiliile Locale vor asigura suprafețele de teren necesare, în intravilan sau extravilan, trecându-le în administrarea Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor.

ART. 39 – Toate construcțiile și lucrările existente sau realizate în viitor pe suprafețele de teren prevăzute de art. 36 și 37 sunt în administrarea și îngrijirea Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor: împrejmuire, pomi, instalații de iluminat, troițe, cruci, morminte, plăci comemorative și alte însemne, osuare, cripte comune sau individuale, capele militare, clădiri pentru personalul de îngrijire, căi de acces la drumurile publice, armament de epocă, sculpturi etc.

ART. 40 – Tot în interes public, suprafețele de teren, construcțiile și lucrările existente pe ele (prevăzute la art. 36, 37, 38) nu pot fi transferate, demolate, transformate, strămutate decât cu avizul conducerii Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor.

CAPITOLUL VI – Sanctiuni

ART. 41 – Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la **10.000.000** la **100.000.000** lei următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, conform Codului Penal, să fie considerate infracțiuni:

- a) construirea, restaurarea, strămutarea sau modificarea operelor comemorative sau mormintelor de eroi fără aprobarea și avizele prevăzute în prezenta lege;
- b) împiedicarea sub orice formă a executării lucrărilor de îngrijire, reparații și restaurare a mormintelor și monumentelor de eroi;
- c) deteriorarea, din culpa, a operelor comemorative de război, a semnelor funerare, mormintelor de eroi precum și a oricăror construcții din cimitirele de eroi;
- d) efectuarea neautorizată de inscripții, semnături sau desene pe operele comemorative de război, sau celelalte construcții prevăzute la art. 36, 37, 38;

- e) introducerea în cimitirele de eroi a animalelor pentru păscut sau adăpostire;
- f) efectuarea oricăror lucrări în incinta obiectivelor pendinte, fără aprobarea Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor;
- g) depozitarea oricăror materiale în incinta obiectivelor pendinte, fără aprobarea Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor;
- h) depozitarea gunoaielor în incintă ori la o distanță mai mică de 100m de obiectivele prevăzute la art. 36, 37, 38.

ART. 42 – Constituie infracțiuni și se pedepsesc conform Codului Penal:

- a) deshumarea eroilor din cimitire, grupuri funerare fără autorizație;
- b) profanarea prin inscripții triviale ori cuvinte ofensatoare a mormintelor și operelor comemorative de eroi;
- c) deteriorarea cu rea voință sau distrugerea oricăror lucrări prevăzute la art. 36, 37, 38;
- d) înhumarea persoanelor civile sau militare în perimetrul cimitirelor sau grupurilor funerare de eroi, fără autorizația Societății Naționale pentru Cinstirea Eroilor.

ART. 43 – Aplicarea amenzilor se va face de către organele locale ale administrației publice, poliție și corpul gardienilor publici.

CAPITOLUL VII – **Dispoziții finale si tranzitorii**

ART. 44 - În situații excepționale sau de război, întreaga Societate Națională pentru Cinstirea Eroilor va trece la dispoziția Ministerului Apărării Naționale. Organizarea și funcționarea în aceste condiții se va face potrivit unui regulament ce va fi întocmit de Ministerul Apărării Naționale împreună cu Societatea.

ART. 45 – Decretul 117/1975 și Legea 48/1995 se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din ...
cu respectarea articolului 74 alin. 2 din Constituția României.

Președintele Camerei Deputaților
Valer Dorneanu

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din ... cu respectarea
articolului 74 alin. 2 din Constituția României.

Președintele Senatului
Nicolae Văcăroiu